

LIITE 2: Innovaatorahastosta rahoitettujen hankkeiden loppuraporttien kooste (28.5.2018)

Tässä liitteessä löytyy kooste pääosin vuonna 2016 päättyneiden hankkeiden loppuraporteista.

Innovaatorahaston hankkeiden arvioinnin taustaa

Kaupunginvaltuuston perustettua innovaatorahaston 19.6.2002 § 1294, rahaston käytön periaatteet ja painopisteet ovat vuosien saatossa vaihdelleet. Vuodesta 2014 lähtien innovaatorahastolle osoitettuja hakemuksia on arvioinut erillinen valmistelusihteeristö ja ohjausryhmä, joka on koostunut kaupunginkanslian edustajista. Hankkeiden arvioinnissa on tästä lähtien aikaisempaa tarkemmin tarkasteltu tulevaisuuden osaamis- ja elinkeinoperustan luomista, hankkeiden innovatiivisuutta ja ainutlaatuisuutta, hankkeiden toteutettavuutta sekä hankkeiden tuomaa hyötyä suhteessa haettuun rahoitukseen.

1.6.2017 voimaan tulleen kaupungin hallintosäännön mukaisesti innovaatorahaston varojen käytöstä päättäminen siirtyi kaupunginhallitukselta kaupunginhallituksen elinkeinojaostolle. Elinkeinojaosto päätti 25.9.2017 §6 innovaatorahaston käytön periaatteista vuosille 2018-2021. Periaatteissa on linjattu, että ensisijaisesti priorisoidaan hankkeita, jotka edistävät Helsingin yritysekosysteemien kehittymistä tai kokeilualustojen luomista ja joiden kautta rahoituksella edistetään innovaatiotoimintaa ja yrittäjyyttä laajasti. Arvioinnissa huomioidaan myös hankkeiden tuomat hyödyt kaupungin asukkaiden ja asiakkaiden palvelujen kehittämisessä ja hyvinvoinnin edistämässä.

Näin ollen innovaatorahaston hankkeiden arvioinnissa on nykyään yhä vahvemmin korostettu tulevaisuuden elinkeinoperustan luomista. Osa tämän koonnin hankkeista ovat saaneet rahoitusta innovaatorahaston käytön periaatteiden ollessa eri suuntaisia kuin tällä hetkellä.

Loppuraporttinsa jättäneet hankkeet

	Toteuttaja	Hanke	Toteutusaika	IR rahoitus €
1	Forum Virium Helsinki	Joustotilat	2016-2017	235 800
2	Forum Virium Helsinki	Helsinki StreetLab	2016	37 000
3	Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala	Helsingin älyliikenteen tilannekuvapalvelun hankinta	2016	100 000
4	Helsingin kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimiala	Hoivapalveluiden tehostaminen	2016	92 810
5	Helsingin yliopisto	3D virtuaalipuistot	2016	50 000
6	Open Knowledge Finland ry	MyData Sähköinen asiointi ja henkilötieto – Selvitys ja koulutusprojekti	2016	29 800
7	Aalto-yliopisto ja Metropolia AMK	InnoBIM Rakennusprojektin tilaajan tietomalliosaamisen kehittäminen pilottiprojektin avulla	2015-2016	134 000
8	Helmi Liiketalousopisto	PopUp Tehdas Oy	2015-2016	100 000
9	Helsingin kaupunki, Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala	Well Played	2012-2016	650 000
10	Metropolia ammattikorkeakoulu	Liikkuvan arjen design	2013-2016	239 000
11	Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala	Älykäs Asemapiirros (Karttakori)	2012-2015	256 000
12	Helsingin kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimiala	Sähköinen palveluseteli	2011-2016	385 600
13	Helsingin kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimiala	Psykiatrian konsultaatiopoliklinikan konsultoiva maahanmuuttajatyöryhmä	2011-2014	1 065 000

1 Forum Virium Helsinki: Joustotilat

Toteutusaika:	2016-2017
Yhteistyötahot kaupungilla:	Tilakeskus, kaupunginkanslia, kaupunginkirjasto, opetusvirasto
Yhteistyötahot muualla:	Joustotoimisto Oy, Elisa Oyj, Settlementtiasunnot Oy, Kalasataman Palvelu Oy sekä taloyhtiöitä Kalasatamassa (yhteensä 15 tilaa)
Kokonaiskustannukset:	235 968 euroa, joista innovaatorahastosta 235 797 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/joustotilat

Hankkeen kuvaus

Joustotilat-hankkeen tavoitteena oli luoda Kalasataman kaupunginosassa "Joustotilat"-palvelukonsepti, jota voi skaalata muuallekin. Joustotilat-palvelu mahdollistaisi asukkaille aikaperusteisen tilavuokrauksen niin kiinteistöjen kerhohuoneisiin, kattosaunoihin, yksityisten yritysten vajaakäyttöisiin neuvotteluhuoneisiin kuin esim. Suvilahden kulttuurikeskuksen ja Kalasataman koulun tiloihin. Kaikki tilat näkyisivät ja olisivat varattavissa internetpohjaisen varausjärjestelmän kautta ja asukkailla olisi mahdollisuus päästä tiloihin älytunnistautumisen avulla. Hankkeen avulla haluttiin toteuttaa valmis, testattu ja helposti skaalautuva toimintamalli, jonka voi ottaa käyttöön muissakin kortteleissa ja kaupungeissa.

Joustotilat-hankkeen tavoite oli luoda avoin ekosysteemi kaikenlaisten tilojen hallintaan ja varaamiseen, johon eri toimijat voivat helposti kytkeytyä. Tämä tarkoittaa asioiden internet (IoT) alustamallin luomista, johon eri yritykset voivat avoimien rajapintojen kautta kytkeytyä tarjoamaan esimerkiksi tiloja, älylukitusta tai pilvipalveluita. Tavoitteena oli luoda ymmärrystä uuteen markkinaan kehittämällä ja testaamalla konseptia aidossa käyttöympäristössä. Hankkeessa pilotoitiinkin uudenlaista fiksua tapaa kaikenlaisten tilojen joustavaan ja läpinäkyvään käyttöön Kalasatamassa. Kehitetty malli käsittää toisaalta varauspalvelun eli ns. joustotilapalvelun teknisen toteutuksen ja toisaalta liiketoiminnan organisoimisen. Lisäksi huomiota kiinnitettiin sosiaalisiin ja institutionaalisiin reunaehtoihin. Hankkeen aikana palvelumallia kehitettiin liittämällä mukaan uusia käyttötapauksia ja niitä vastaavia teknisiä kyvykkyyksiä. Lisäksi syntynyt alusta avattiin avoimien rajapintojen kautta yhä useammille erilaisille palvelutarjoajille.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Hanke liittyy isompaan kokonaisuuteen ja Digitaalinen Helsinki-ohjelmaan, jossa yhtenä kärkiteemana oli joustava tilojen hallinta. Hanke on luonut omalta osaltaan osaamisperustaa Helsingin kaupungilla. Mm. kaupungin nykyinen sisäinen tilojen varausjärjestelmä on tämän ja vastaavien kokeilujen tuloksia.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Hanke on hyvä esimerkki kokeiluilla kehittämisestä ennen investointeja. Se mahdollistaa kaupungin tilojen hallittua avaamista ja antaa edellytyksiä jatkokehittämiselle niin, että kaupungin tilojen käyttöastetta voidaan digitaalisin keinoin ja rajapinnoin nostaa. Oppeja vietiin myös muihin 6Aika-kaupunkeihin roadshow:n avulla. 6aika-kaupungit avaavat mallin mukaisesti tilojaan: Turussa ja Oulussa toteutetaan pilotit vuoden 2018 aikana. Julkaisu:

https://drive.google.com/file/d/1_BtY2V0r3_AdVsWEcgmR5g2_OaKM5ak4/view

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus:

Alkuperäisessä hankehakemuksessa mukana olleet SRV ja Helsingin Yliopisto jättyivät pois projektista ennen sen alkamista, joten hankkeen koko pieneni. Matkakulut olivat ennakoituja isompia. Toimisto- ja vuokratkustannukset eivät toteutuneet. Muut menot kasvoivat ennakoidusta. Kokonaisuudessaan kustannukset toteutuivat hankkeen suunnitelmien mukaisesti. Hankkeessa käyttämättä jäänyt 955 euroa peritään takaisin.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Hanke onnistui sitouttamaan yhteiskehittämiseen laajan toimijaekosysteemin: ratkaisukehittäjiä, suunnittelijoita, arkkitehteja, kaavoittajia ja tilaomistajia sekä käyttäjiä. Hanke on tuonut ratkaisutoimittajia yhteen mm. rakennuttajien kanssa ja yhteistyö näiden välillä jatkuu. Hankkeen

tekemät rajapinta-avaukset hyödyttävät laajempaa ratkaisukehittäjien ekosysteemiä ja hankkeen piirissä tehdyt rajapintamääritelmät julkaistaan kaikkien käyttöön avoimena datana HRI:ssä. Tilojen avaaminen huomioidaan jatkossa myös kaavoituksessa Kalasataman alueella.

2 Forum Virium Helsinki: Helsinki StreetLab

Toteutusaika:	2016-2017
Yhteistyötahot kaupungilla:	Rakennusvirasto, Kaupunginkanslian tietotekniikka ja viestintä-osasto, Kaupunginkirjasto, Tietokeskus
Yhteistyötahot muualla:	Helsingin markkinointi Oy, EIT Digital (Aalto), HSL, Clear Channel startup- ja pk-yritykset, EIT Digital -hanke, Philips, Nordkapp, Futurice, Great Apes
Kokonaiskustannukset:	37 326 euroa, joista innovaatorahastosta 37 000 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/helsinki-street-lab

Hankkeen kuvaus

Hankkeen tavoitteena oli selvittää ja valmistella edellytykset kaduilla ja muissa julkisissa tiloissa tapahtuvan uusien teknologioiden kokeilutoiminnan Helsinki Street Lab -innovaatioalustan vakiinnuttamiselle. Katutilan palveluilla ja kokeiluilla tarkoitetaan erityisesti opastukseen, navigointiin ja kaupunkikokemukseen kuten esim. tapahtumiin liittyvien uusien palveluiden kehittämistä ja kokeiluja, joissa hyödynnetään uutta teknologiaa ja jotka tapahtuvat ulkotilassa kaduilla ja puistoissa. Hankkeessa keskityttiin seuraaviin toimenpiteisiin:

1. Toiminnan palvelukuvaus ja kokeiluinfrastruktuurin määrittely
2. Aktiviteetit: katutilan kokeilut 2016 (osittain muulla rahoituksella)
3. Katutilan innovaatio- ja kokeilualustojen kansainvälinen benchmarking

Hankkeessa keskityttiin rakentamaan toiminnan jatkolle malleja. Samalla edistettiin seuraavia aktiivisesti:

- Opastustyöryhmän työhön osallistuminen digitaalisen opastuksen osalta
- Beaconit katutilassa, yhteistyötä mm. Clear Channelin kanssa liittyen katutilan infran kehittämiseen
- Muutamia pilotteja toteutettiin muulla kuin Street Lab-projektirahoituksella

Jatkotoiminnan osalta on rahoitusta haettu eri hankkeissa, joiden puitteissa kokeilualustan toimintaa voidaan viedä eteenpäin. Näitä ovat esimerkiksi syksyllä 2017 käynnistynyt 6Aika Perille asti -hanke, jossa FVH on mukana, sekä esim. kaupungin opastuksen kehittämiseen liittyvä 6Aika hanke (HKR).

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Katutilan kokeilualustatoiminnan vakiinnuttaminen on luonut mahdollisuuksia kokeilla sujuvan arjen ja kaupunkitilan palveluita aidossa ympäristössä ja tukenut fiksun kaupunki infrastruktuurin kehitystä. Toiminta on täydentänyt Helsingin muuta kokeilualustatoimintaa ja tarjonnut ymmärrystä tukemaan tulevaisuuden investointeja.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Hankkeessa toteutettu benchmark-työ antoi tietoa ja ymmärrystä siitä miten kokeilualusta- ja lab -toiminta oli järjestetty ja rahoitettu muissa kaupungeissa. Helsingissä Street Lab toimintaa on toistaiseksi suunniteltu jatkettavan pääasiallisesti hankerahoituksella. Forum Virium hankeportfolio on kasvanut läpimenneiden hakemusten myötä sen verran vahvaksi IoT- ja älyliikenneteemojen ympärille, että Street Lab -kokonaisuutta voidaan edistää myös hankerahoituksella, kunhan resurssien käyttö suunnitellaan tiiviissä yhteistyössä ja myös koordinointi tapahtuu hankkeiden resursseilla.

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus:

Hankerahoitus käytettiin rahoituspäätöksen mukaisesti.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Hankkeessa selvitettiin ja kokeiltiin Street Lab -toiminnan edellytyksiä hankkeen rahoituspäätöksen mukaisesti ja Street Lab -toiminta jatkuu muulla hankerahoituksella.

3 Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala: Helsingin älyliikenteen tilannekuvapalvelun hankinta

Toteutusaika:	2016
Yhteistyötahot kaupungilla:	-
Yhteistyötahot muualla:	VTT, Trafix Oy, Deloitte Oy, Ramboll Finland Oy, Tieto Oyj ja Infotripla
Kokonaiskustannukset:	147 540 euroa, joista innovaatorahastosta 100 000 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/helsingin-alyliikenteen-tilannekuvapalvelun-innovatiivinen-hankinta

Hankkeen kuvaus

Kaupunkisuunnitteluvirasto kokeili innovatiivista hankintaprosessia pilotoidessaan videokuvan käyttöä älyliikenteen tilannekuvapalvelun tiedon lähteenä. Keskeinen osa hankintaprosessia oli valita tarkoitukseen sopiva hankintamenettely. Hankkeessa toteutettiin kolme pilottiprojektia:

- Pilotissa A kokeiltiin kaupungin liikennekameroiden tuottaman videokuvan analysointia.
- Pilotissa B kokeiltiin kahden kiinteästi asennetun kameran tuottaman videokuvan analysointia.
- Pilotissa C kokeiltiin liikkuvaan asennettujen kameroiden tuottaman videokuvan analysointia.

Lisäksi hankkeessa laadittiin liikenteen tilannekuvan visio.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Hankkeen tuotoksena Helsinkiin saatiin kokemusta innovatiivisesta hankintaprosessista. Markkinavuoropuheluun osallistui noin 30 organisaatiota.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Hankkeen tuloksena kaupunki sai kokemusta innovatiivisesta hankintaprosessista ja siitä, kuinka videokameroilla kerätty kuva-aineisto soveltuu liikenteen tilannekuvan lähtöaineistoksi erilaisissa käyttötapauksissa.

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus:

Hanke koostui ainoastaan asiantuntijapalveluiden hankinnasta, joka toteutui suunnitellusti.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Helsingin tavoitteena on kehittää liikenteen ympäristöystävällisyyttä ja energiatehokkuutta älykkäillä palveluilla. Tulevaisuudessa liikkujilla on käytettävissä kaikki ajantasainen tieto liikenteessä sujuvan, turvallisen ja viisaan kulkutavan valintaa varten. Hanke edisti pyrkimystä saada Helsinkiin ajantasaisten useiden tietolähteiden muodostama korkealaatuinen liikenteen tilannekuva.

4 Helsingin kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimiala: Hoivapalveluiden tehostaminen

Toteutusaika:	2016
Yhteistyötahot kaupungilla:	Sosiaali- ja terveystoimiala, kotihoito
Yhteistyötahot muualla:	Innofactor, VideoVisit, MenuMat, Tunstall, Tieto
Kokonaiskustannukset:	148 746 euroa, joista innovaatorahastosta 92 811 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/hoivapalveluiden-tehostaminen

Hankkeen kuvaus

Hoivapalveluiden tehostamiseen tähtäävään Internet of Things-projektiin lähdettiin ajatuksella, että asiakkaiden kotona olevista laitteista saataisiin asiakkaan vointia kuvaavaa dataa, jonka pohjalta olisi mahdollista luoda voinnin kehittymistä kuvaava ja ennustava analyysimalli. Tämän tiedon ja analyysimallin pohjalta hoivapalveluiden toimintaa voitaisiin siis tehostaa ja asiakkaiden hyvinvoinnin kehitystä seurata paremmin sekä ehkäistä voinnin heikkenemistä siitä kertovien ennusmerkkien perusteella ja perustella toimenpiteitä jatkuvaan seurantaan ja kirjauksiin perustuvan analyysin myötä.

Hankkeen ennakkoon arvioidut lopputulokset olivat hyvin optimistisia, mutta vahvaa pohjatietoa tällaiseen innovaatiohankkeeseen ei ollut käytettävissä. Tämän vuoksi tietohallinnon byrokratia sekä datan puutteellisuus analyysin vaatimukseen nähden yllättivät hankkeen kaikki osapuolet ja aiheuttivat huomattavia ongelmia saada riittävän kattava toimiva malli luotua ja tehtyä sille havainnollinen käyttöliittymä hankkeen aikataulun puitteissa.

Hanke toi kuitenkin nopealla aikataululla ja suhteellisen pienellä rahoituksella sekä resursoinnilla välittömiä kokemuksia ja uusia sekä tarkempia päämääriä, varsinkin verrattuna suurempaan KODA-hankkeeseen. Kyseisessä rinnakkaisessa KODA-hankkeessa ollaan vasta ensimmäisellä iteraatiokierroksella konsepttoimassa palveluita sekä aloittamassa toimintamallien muutoksia. Edistyminen palveluiden rakentamiseen sekä muuhun käytännön toimintaan tapahtuu oletettavasti vasta huomattavasti myöhemmin.

Nopean ja jokaisen tahon sitouttaminen resurssein toteutetun yhteishankkeen kautta myös joustava yhteistoimintamalli yritysten ja julkisten toimijoiden kanssa tuli mahdolliseksi, jäykkien sopimusmallien ja puhtaan julkisen tahon rahoituksen sijaan. Tähän toimintamalliin pohjautuvan yhteistyön odotetaan jatkuvan menestyksekkäästi myös seuraavissa innovaatiohankkeissa mahdollisimman hyvien ja kustannustehokkaiden tulosten saavuttamiseksi.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Innovaatiohankkeen tavoitteena ollut valmis analyysiin perustuva toimintaa ohjaava ja tukeva järjestelmä ei toteutunut projektin aikana. Jatkoa varten hanke kuitenkin antoi arvokasta kokemusta, jota teknologiatoimittajatkin haluavat käyttöönsä, sekä valmiin teknologia-alustan käytettäväksi muihin hankkeisiin vuonna 2017. Uudet hankkeet nojaavat vahvasti tämän projektin kokemuksiin ja lopputuloksiin.

Hankkeesta on myös tullut arvokasta ymmärrystä yleisesti datan keräämisestä, datan varastoinnista sekä data-analyysistä ja sen toteuttamisesta. Kokemuksesta voidaan jakaa muille opittuja asioita, jottei vastaavia haasteita tulisi jatkossa muissa hankkeissa sekä mahdollisia virhearviointeja vältettäisiin.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Analyysityötä ja datan tutkimista on jatkettu projektin loputtua sen ulkopuolella yhteistyökumppaneiden kanssa. Tieto on laittanut tähän työhön lisää omaa panostansa ja jatkaa kehitystarpeiden kartoitusta sekä tavoittelee niihin vastaamista lean startup -mallilla. Innofactorin kanssa on myös jatkettu datan käsittelyä, ja he työstävät myös omaa ratkaisua datan pohjalta Microsoftin asiantuntijoiden kanssa. Innofactor ei ollut omassa verkostossaan vastaavaa hanketta ennen kohdannut ja lähti hankkeeseen innovaationäkökulmalla myös omalla panostuksellaan. Terveystietojen tuomista mukaan analyysiin toivotaan kattavamman ja tarkemman mallinnuksen

saavuttamiseksi. Myös VideoVIsit on kiinnostunut jatkamaan kehitystä muiden hankkeidensa kautta esimerkiksi virtualisoidun verkkoälykkyyden tuomisella palvelujen toteutuksiin.

Näistä toimittajien jatkokehitystoimista ei ole välitöntä kustannusta Palvelukeskukselle, koska yritykset ovat sitoutuneet innovatiivisen ja disruptiivisen kehityshankkeen toteutukseen. Kehitystyön tulokset toteutetaan mahdollisuuksien mukaan synergiassa esimerkiksi innovaatorahaston rahoituksen saaneen robotiikkahankkeen ja EU-rahoituksen saaneen BrightAgeing-hankkeen kanssa mahdollisimman kustannustehokkaan ja laaja-alaisen toteutuksen varmistamiseksi sekä aidosti monipuolisen kehityksen jatkamiseksi.

Hankkeen tuloksia on myös käyty läpi Apotti Oy:n kanssa, ja selvitetään mahdollisuuksia tuoda projektin lopputuloksia Apotti-hankkeen tietojärjestelmien piiriin laajempaa hyödyntämistä ajatellen.

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus:

Hankkeen budjetti toteutui suunnitelmien mukaisesti. Innovaatorahastosta myönnetystä rahoituksesta hankkeessa säästy n. 8 000 euroa, jotka palautuivat rahaston käyttöön.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Vaikka hankkeen tavoitteena ollut järjestelmä ei toteutunutkaan, hanke tuotti eri tyyppisiä jatkohankkeita ja siinä saatiin hyödyllistä tietoa ja kokemusta hoivapalveluiden tehostamisen mahdollisuuksista sekä Palvelukeskuksen ja yritysten välisestä yhteistyöstä.

5 Helsingin yliopisto: 3D virtuaalipuistot

Toteutusaika:	2016
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslia, rakennusvirasto
Yhteistyötahot muualla:	
Kokonaiskustannukset:	60 000 euroa, joista innovaatorahastosta 50 000 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/3d-virtuaalipuistot

Hankkeen kuvaus

Hankkeen aikana kartoitettiin puut noin 2 000 hehtaarin alueella Helsingin puistoissa. Latvustason kartoituksessa paikannettiin noin 400 000 puistopuuta. Jokaiselle puulle määritettiin läpimitta, pituus ja latvusprojektion pinta-ala. Samalla kaupungin katupuurekisterin noin 24 000 puun tiedot päivitettiin. Käytännön toiminnan kannalta hankkeen keskeinen tulos on latvustason tieto kartoitetun alueen puiden sijainnista ja kokoon liittyvistä tunnuksista.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Hanke liittyy laajempaan Helsingin palkittuun 3D-mallikokonaisuuteen. Se tukee omalta osaltaan 3D-tietomallipohjaisia pyrkimyksiä luoda riittävä digitaalinen pohja Helsingin rakennuksista ja muusta infrastruktuurista, joka taas avaa mahdollisuuksia uudistaa ja kehittää erityisesti kaupunkiympäristön toimialan prosesseja digitaalisiksi. (esim. melualueiden havainnointia ja melusteiden ja vastaavien investointien kohdentamista, logististen toimintojen ohjausta, tehokkaasti kohdennettuja lämmitysenergiakäytön tehostuksia jne.)

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Tutkimuksen näkökulmasta hanke osoitti, mihin suuntaan käytännön kartoitusmenetelmää tulisi jatkossa kehittää.

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus:

Kustannukset toteutuivat lähes suunnitellusti.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Hanke kuuluu Helsingin 3D-mallipohjaiseen alustatalouden kokonaisuuteen.

6 Open Knowledge Finland ry: MyData Sähköinen asiointi ja henkilötieto – Selvitys ja koulutusprojekti

Toteutusaika:	2016
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslia, Forum Virium Helsinki
Yhteistyötahot muualla:	Helsinki Institute for Information Technology HIIT & IPR University Center
Kokonaiskustannukset:	29 775 euroa, joista innovaatorahastosta 29 775 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/mydatan-hyodyntaminen-kaupungin-palveluissa

Hankkeen kuvaus

Hankkeen tavoitteena oli tuottaa henkilötiedon käsittelyyn liittyvää taustatietoa tulevaisuuden digitaalisten palvelujen kehitystyön tueksi. Eryityisesti, miten henkilötietoa voitaisiin MyData-periaatteiden mukaisesti ihmisten omalla suostumuksella hyödyntää nykyistä laajemmin sähköisten asiointipalvelujen ja muiden kaupungin palvelujen kehittämisessä. Hankkeessa tehtiin myös kolme palveluprototyyppiä, joiden avulla henkilötiedon käytön mahdollisuuksia voitiin konkretisoida ja esitellä laajemmin.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Hankkeessa tehtiin käytännön ideointia ja prototyyppejä, joiden avulla henkilötiedon hyödyntämistä kaupungin palveluissa voidaan paremmin viestiä ja hahmottaa toivottuja tulevaisuuden tiloja. Henkilötiedon avulla on mahdollista rakentaa uudenlaisia palveluita, jotka hyödyttävät sekä henkilöä että organisaatiota. Kerätyn ja tallennetun tiedon määrä on digitalisaation seurauksena jatkuvassa ja nopeassa kasvussa, samoin on sen liiketaloudellinen ja muu hyödyntäminen. Suuri osa tästä tiedosta on yksilöihin liittyvää henkilötietoa. Henkilötiedon on arvioitu olevan yksi merkittävimmistä tulevaisuuden liiketoimintakenttää muokkaavista voimista. Henkilötietoon liittyvien palvelujen kokonaismarkkinan on arvioitu kasvavan Euroopassa jopa 1 000 mrd euroon vuonna 2024. Vastaavasti avoimen datan potentiaaliseksi suoraksi hyödyksi on arvioitu 40 mrd ja välillisiksi 100 mrd euroa vuosittain EU-alueella. Arviot ovat suuntaa antavia, mutta kokoluokaltaan henkilötiedon taloudellinen potentiaali on noin kymmenkertainen avoimen datan potentiaaliin verrattuna.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Hankkeessa nousi esille joukko kehityssuuntia, jotka voisivat tukea MyData-ajattelun jalkautumista Helsingin kaupungin toimintaan laajemmin, mm.:

- MyData-osaamisryhmän perustaminen,
- rekisteriselosteiden kehittäminen,
- MyData avoimen datan rinnalle 6aika-ohjelmaan,
- avoimen koodin henkilötietoalustan koekäyttö,
- Helsinki App MyData-operaattorin käyttöliittymäksi ja
- kansainvälisten yhteisprojektien käynnistäminen.

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus:

Hankkeen palkkakulut olivat hieman suunniteltua korkeammat, mutta kokonaisuudestaan hankkeen budjetti toteutui suunnitelmien mukaisesti.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Hankkeessa tehtiin hyvä pohja jatkotyöskentelylle, mutta toimenpiteiden jalkautumisen onnistuminen on vielä epäselvää.

7 Aalto-yliopisto ja Metropolia AMK: InnoBIM Rakennusprojektin tilaajan tietomalliosaamisen kehittäminen pilottiprojektin avulla

Toteutusaika:	2015-2016
Yhteistyötahot kaupungilla:	HKR
Yhteistyötahot muualla:	A-Insinöörit Oy
Kokonaiskustannukset:	147 000 euroa, joista innovaatorahastosta 134 000 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/inno-bim

Hankkeen kuvaus

Hankkeessa evaluoitiin Helsingin kaupungin rakennusviraston tietomallipohjaisesti rakennuttama Isoisänsilta-projekti. Tutkimuksen tarkoitus oli tuottaa kokemuseräistä tietoa tietomallipohjaisen hankkeen hankinnasta ja tuotannosta Isoisänsilta-pilottihankkeen pohjalta. Tutkimuksessa hyödynnettiin pilottihankkeesta saatuja kokemuksia ja kehitettiin näiden avulla Helsingin kaupungin ja hankkeen osapuolten tietomalliosaamista.

Projektin keskeisenä tavoitteena oli edistää tietomallien hyödyntämistä tilaajan ja koko hankintaketjun näkökulmasta. Evaluointi toteutettiin haastattelututkimuksena hankkeen keskeisille osapuolille, jotka jaoteltiin tietomallipohjaisen urakan hankintaan liittyviin tekijöihin sekä tietomallipohjaiseen tuotantoon ja sen hallintaan. Casen evaluointikriteereiden muodostamisessa sovellettiin alan kansainvälisessä kirjallisuudessa havaittuja tekijöitä, jotka jaoteltiin prosessiin, teknologian ja ihmisiin.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Hanke onnistui päätavoitteessaan edistää tietomallien hyödyntämistä tilaajan näkökulmasta sekä tuottaa kokemuseräistä tietoa hankintaketjun hallintaan. Tietomallinnuksen keskeisenä hyötynä tilaajalle nähdään hankkeen taloudellisten riskien pieneneminen luotettavamman kustannusarvion ja vähentyneiden muutostöiden myötä. Tämän hankkeen lisätöiden määrä oli noin 6 % kokonaisurakkasummasta, josta noin kolmannes johtui prosessivirheistä, johon projektiorganisaatiolla sekä tietomallipohjaisella toiminnalla voidaan vaikuttaa. Suunnitelmapuutteilla tarkoitetaan sellaisia muutoksia, jotka ovat jääneet pois suunnitelmista, ja/tai jotka olisi pitänyt huomata jo suunnittelu-vaiheessa. Näiden osuus oli hankkeessa hyvin pieni. Ominaisuusmuutokset taas liittyvät teknologiaan ja ohjelmistoihin, jotka aiheuttivat ongelmia esimerkiksi mallinnuksen tarkkuuteen. Näiden muutosten osuus oli kokonaisuudessa häviävän pieni, vaikka hankkeessa raportoitiinkin monista ohjelmistoihin ja mallinnusteknologiaan liittyvistä puutteista. Lisätöiden osuus, johon tietomallintamisella voidaan vaikuttaa oli siis noin 2 % hankkeen urakkasummasta. Lisätöiden matalaan tasoon liittyy varmasti myös hankkeen tietomallipohjainen toimintatapa, joka on ollut tämän valossa siis onnistunut.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Hankkeessa tunnistettiin rakennushankkeen prosessiin sisältyvät edellä luetellut tekijät. Jatkossa niitä voidaan systemaattisesti kehittää ja tehostaa toimintatapaa edelleen. Hankkeen loppuraportti: "Tietomalliprojektin evaluointi hankkeen eri osapuolten näkökulmasta – Case Isoisänsilta" on julkaistu avoimena elektronisena julkaisuna (<http://www.theseus.fi/handle/10024/108948>). Hankkeella on vaikutus tietomallien hyödyntämisen edistämiseen.

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus

Hankkeen koko supistui, koska omarahoitusosuus oli alle kymmenesosa suunnitellusta. Palkkakulut toteutuivat pienimpinä, ja ostopalvelut suurempina. Matkakulut ovat olleet budjetoitua pienempiä johtuen siitä, että ulkomailta ei saatu aikatauluun sopivaa casea arvioinnin kohteeksi. Toimisto- ja vuokratkustannukset kasvoivat kolminkertaisiksi.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelman näkökulmasta yksi iso tavoite on tehokkuusvaikutus, johon hankkeen myötä saatiin lisäarvoa. Hanke on täten vastannut kaupungin strategiaan tavoitteisiin.

8 Helmi Liiketalousopisto: PopUp Tehdas Oy

Toteutusaika:	2015-2016
Yhteistyötahot kaupungilla:	Stadin ammattiopisto, Tukkuutori, NewCo Helsinki
Yhteistyötahot muualla:	Helsinki Think Company, Tukkuutorin alueen yrittäjät
Kokonaiskustannukset:	337 000 euroa, joista innovaatorahastosta 100 000 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/pop-up-tehdas-oy

Hankkeen kuvaus

Tässä yrittäjyyskasvatushankkeessa kokeiltiin pop up -liiketoimintatilaa Hakaniemen torilla ja Tukkuutorin Teurastamolla. Liiketila oli paitsi uuden yrittäjyyden toimitila, myös konkreettisen liiketoiminnan, opetustoiminnan ja ammatillisen koulutuksen osaamisen ikkuna yhteiskunnalle, kaupunkilaisille ja nuorille. Hankkeen toiminta linkittyi vahvasti Opetushallituksen tuella toteutettuun digitaalisen oppimisen ja yrittäjyyskoulutuksen kehittämishankkeeseen POPshop.net, jonka yhdessä PopUp Tehdas Oy:n toiminnan kanssa muodosti merkittävän kokonaisuuden yrittäjyyskasvatuksen kehittämiseksi toisen asteen koulutuksessa.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Pop up -liiketoimintatilassa järjestettiin hankkeen aikana eri tyyppisiä tilaisuuksia kuten yrittäjyyssteemaisia markkinoinnin, hinnoittelun, taloushallinnon ja tuoteideoinnin koulutuksia ja työpajoja. Hankkeen aikana noin 350 opiskelijaa/vuosi osallistui yrittäjyyden leireihin, ja opiskelijoille tarjottiin yrittäjyyden laajoja opintokokonaisuuksia, mahdollisuuksia työskennellä yrittäjien kanssa sekä konkreettisesti kokeilla yrittäjyyttä. Yrittäjyyskasvatushankkeen pidemmän ajan tuloksia, kuten hankkeen kohderyhmänä olleiden opiskelijoiden perustamien yritysten lukumäärää ja menestystä ei voida tietää tässä vaiheessa.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Vuonna 2015 lanseeratusta yrittäjyyden uudenaikaisesta koulutusmallista, POP UP Tehtaasta, on tullut Perho Liiketalousopiston vakiintunut toimintamalli ja sen aikana syntyi Teurastamon yrittäjyyden kampus. Tulevaisuuden suunnitelmissa on tiivistää yhteistyötä peruskoululaisille tarkoitetun Yrityskylä-toiminnan ja Teurastamon yrittäjyyden kampuksen leiritoiminnan kanssa.

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus:

Toimisto- ja vuokakustannuksiin käytettiin hieman enemmän ja palkkakuluihin hieman vähemmän rahaa verrattuna alkuperäiseen suunnitelmaan. Kokonaisuudessaan rahoituksella edistettiin hankesuunnitelman mukaista toimintaa.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Hanke toteutui suunnitelmien mukaisesti ja laajensi yrittäjyyskasvatuksen työkaluja ja toimintamalleja Perho Liiketalousopistossa.

9 Helsingin kaupunki, Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala: Well Played

Toteutusaika:	2012-2015
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkirjasto, opetusvirasto, YritysHelsinki
Yhteistyötahot muualla:	Helsingin yliopisto, Tekniikan Akatemia TAF, Igda, Neogames, peliyritykset
Kokonaiskustannukset:	650 000 euroa, joista innovaatorahastosta 650 000 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/well-played

Hankkeen kuvaus

Well Played -hankkeessa kehitettiin lasten ja nuorten sekä heidän kanssaan työskentelevien aikuisten teknologista osaamista: laajasti digitaalisuuteen liittyvän ymmärryksen, työkalujen, toimintamallien, suunnitelmallisten polkujen (harrastuksista työelämään) ja yhteisöjen kehittämistä osana kaupungin nuorisotyön Pelitalon toimintaa.

Hankkeen nimi oli ensimmäisinä vuosina ”Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa”.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Hanke koulutti toimintansa aikana n. 3000 nuorten parissa työskentelevää ja paransi merkittävästi osaamista työskentelyyn nuorten pelikulttuurin parissa. Hankkeessa kehitettiin uusia toimintamalleja; kärkihankkeina nuorten Stream-toiminta ja nuorisotyöllinen elektronisen urheilun organisaatio ”Good Game Squad” ja sen ansiosta syntynyt Well Played -tapahtumakonsepti, jossa oli mukana myös elektronisen urheilualan yritystoimijoita. Hankkeen toiminta on mitä todennäköisimmin lisännyt nuorten kiinnostusta digialaa kohtaan, mutta vaikuttavuus on vaikeasti osoitettavissa.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Hanke on edistänyt kaupungin nuorisopalveluiden Pelitalon tunnettuutta ja sen toimimista oppimis- ja kehittämissympäristönä eri ikäisille ja eri aloja edustaville kaupungin toimijoille. Hankkeessa kehitetyt toimintamallit kuten nuorten Stream-toiminta ja ”Good Game Squad” integroitiin osaksi vakitoimintaa nuorisosiainkeskuksessa. Hanke on osaltaan luonut alustaa innovaatorahaston tällä hetkellä rahoittamalle kaupungin nuorisosiainkeskuksen toteuttamalle Digitalents-hankkeelle, jossa työstetään uusia nuorilta tulleita ideoita yhdessä peliteollisuuden sekä teknologia- ja mainosalan ammattilaisten kanssa.

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus:

Hankkeen alkuperäiseen budjettiin verrattuna käytettiin n. 20% enemmän varoja tilakuluihin ja vastaavasti vähemmän ostopalveluihin. Kokonaisuudessaan hankkeen rahan käyttö oli suunnitelmien mukaista.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Hanke synnytti osaamis- ja elinkeinoperustaa sen tarjoamaan toimintaan osallistuneiden henkilöiden myötä. Innovaatorahaston kriteerien määrittelyn tiukentuessa, hankkeelle ei kuitenkaan myönnetty sen hakemaa jatkorahoitusta vuodelle 2016. Hankkeen yritysyhteistyötä ei pidetty tarpeeksi laajana ja toiminta arvioitiin olevan liian irrallaan liiketoiminnasta. Toiminnalle ei näin ollen nähty jatkoedellytyksiä innovaatorahaston rahoituksen loputtua.

10 Metropolia ammattikorkeakoulu: Liikkuvan arjen design

Toteutusaika:	2013-2016
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunkisuunnitteluvirasto, Liikuntavirasto, Liikennevirasto, Nuorisosiainkeskus, Laituri
Yhteistyötahot muualla:	HKL, WSP Finland Oy, HSL, Liikkumisen ohjauksen verkosto, Sito Oy, Helsingin Polkupyöräilijät ry, Liikenneturva, Ilmastoinfo, Helsingin kaupunginosayhdistykset ry, Aalto-yliopisto, LPV arkkitehdit
Kokonaiskustannukset:	297 700 euroa, joista innovaatorahastosta 238 127 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/liikkuvan-arjen-design

Hankkeen kuvaus

Hankkeen päämääränä on ollut tuottaa konkreettinen toteuttamissuunnitelma pyöräilyn edistämishjelmassa visioitujen alueellisia keskuksia pyöräkeskukselle 2.0. Toiminta-aikanaan projektissa on tehty käytännön toimia alueellisen pyöräkeskuksen toiminnan käynnistymiseksi Malmilla ja projektin ansiosta muodostettiin Malmin pyöräkeskuksen yhteistyöryhmä, jossa laadittiin hyvin pitkälle meneviä käytännön suunnitelmia Malmin vanhan asemarakennuksen ottamiseksi pyöräkeskuskäyttöön.

Projektin puitteissa toteutettiin vanhan asemarakennuksen tilojen tarkastusmittaus sekä laadittiin useita tila- ja kiintokalustekonsepteja pyöräkeskustoimintojen toteuttamiselle rakennuksessa. Osana projektia laadittiin lisäksi suunnitelma alueen toimijoiden osallistamisesta pyöräkeskuksen toimintaan sekä suosituksia laadullisista kriteereistä pyöräkeskuksen käytännön toiminnasta vastaavan toimijan kilpailutukseen.

Viimeisimpänä hankkeessa tuotettiin yhteistyössä kaupungin arkkitehdin kanssa Malmin pyöräkeskuksen tilaohjelma sekä tila- ja valaistussuunnitelma, jonka jälkeen työn oli määrä jatkaa HKL:n tarpeiden ja toimeksiantojen mukaisesti esim. kalustesuunnittelulla. Lisäksi projektissa tuotettiin Malmin pyöräkeskukselle viestintä- ja markkinointisuunnitelma sekä markkinointivideo (julkistamaton, koska pyöräkeskuksen toiminnan käynnistämisestä ei ole päätetty).

Vaikka Malmin pyöräkeskus ei projektista riippumattomista syistä ole tämän hetkisten tietojen mukaan toteutumassa lähitulevaisuudessa, laaditut suunnitelmat jäävät HKL:n ja kaupungin toimijoiden hyödynnettäväksi myöhempää mahdollista käyttöä varten. Hankkeessa tehtyä työtä on kuitenkin osin voitu hyödyntää jo olemassa olevan Kampin pyöräkeskuksen toiminnassa.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Hanke synnytti osaamisperustaa pyöräilyn edistämiseksi. Se edisti osaltaan Helsingin pyöräilyn edistämishjelman toteutusta ja tuki pyöräilyn kulkumuoto-osuuden kaupungin kasvattamistavoitetta 15 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Hankkeen toimenpiteillä on lisäksi edesautettu kaupungin ja sidosryhmien toimintaa ja yhteistä suunnittelua pyöräilyhankkeiden osalta erityisesti Kampissa, Malmilla ja Pohjois-Haagassa.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Hankkeessa tehtyä työtä on osin voitu hyödyntää Kampin pyöräkeskuksen toiminnassa ja hanke edisti osaltaan pyöräilyn edistämiseen liittyvää medianäkyvyyttä. Hankkeessa laaditut suunnitelmat ja työ ovat merkittäviä koko pyöräkeskuskonseptin tulevaisuuden suunnitelmien kannalta. Kaupunki ja KSV ovat käynnistäneet suunnittelun pyöräkeskuksista. Hankkeen puitteissa suunniteltiin myös Metropolian Myllypuron kampuksen yhteyteen tulevaa pyöräpysäköintiä, joka hankkeen ansiosta toteutuu parempilaatuisena sekä runsaslukuisempana.

Rahojen käytön suunnitelman mukaisuus:

Hankkeen budjetti toteutui suurilta osin alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Laite- ja materiaalihankinnat olivat kuitenkin suunniteltua pienemmät, koska Malmin pyöräkeskusta ei voitu toteuttaa. Henkilöstökulut olivat puolestaan hieman suunniteltua korkeammat.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Hanke tuotti lisäarvoa kaupungin pyöräilyn ja sitä tukevien toimintojen ja palvelujen edistämiseksi. Lisäksi hanke tuotti kaupungille lisäarvoa ja osaamista palvelumuotoilun menetelmien käytössä kehittämistyössä.

11 Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala: Älykäs Asemapiirros (Karttakori)

Toteutusaika:	2012-2015 (-2017)
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kiinteistövirasto
Yhteistyötahot muualla:	Solita Oy ja Sito Oy
Kokonaiskustannukset:	256 188 euroa, joista innovaatorahastosta 256 188 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/alykas-aseapiirros

Hankkeen kuvaus

"Karttakori" on rakennusten suunnittelijoille suunnattu palvelu. Projektin tavoitteena oli kehittää sähköinen asiointipalvelu, jonka kautta suunnittelija saa ladattua tarvitsemansa aineistot asemapiirroksen laadintaa varten suoraan erilaisten rajapintojen kautta. Hanke käynnistyi nimellä "Älykäs asemapiirros", mutta nimi muutettiin paremmin toimivaksi käyttönimeksi "Karttakori".

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Lopputuloksena hankkeessa toteutettiin asiakaslähtöisen yhden luokun ratkaisu, joka muutti asiakkaiden ja kaupungin toimintaa enemmän kuin ennakoitiin. Rinnalla tapahtuneen Lupapisteen käyttöönotto rakennusvalvonnassa mahdollisti, vauhditti ja ohjasi myös Karttakorin kehitystä. Hanke tuotti osaamisperustaa kyseisen sähköisen asiointipalvelun kehittämisessä. Sujuvammasta lupaprosessista on selkeä hyöty Helsingin rakennussektorin toimijoille. Sähköiset prosessit rakentamisessa edistävät sähköisten suunnitelmien ja 3D-mallienkin käyttöä rakennusalalla sekä siihen liittyvää liiketoimintaa, mutta innovaatorahaston nykykriteereillä elinkeinoperustan luominen on hankkeessa arvioidaan jääneen vähäiseksi. Innovaatorahaston käytön periaatteita on tarkennettu kyseisen rahoituspäätöksen jälkeen.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Vuonna 2017 Karttakori (sähköisen asiointin) käyttöaste oli yli 70 % rakennuslupakarttatilauksista (joulukuussa 2017 yli 80 %). Vuonna 2018 tavoite on luopua kokonaan manuaalisista rakennuslupakartan tilauksista, jolloin Karttakori olisi ainoa asiointikanava. Palvelu on toteutettu teknisesti Pilvipalvelu-tyyppiseksi, minkä ansiosta palvelun sisältöä on mahdollista laajentaa helposti myöhemmin myös muilla kaupungin organisaatioilla sekä sidosryhmillä. Myös muut kaupungit voisivat liittyä myöhemmin palveluun, mikäli Helsinki haluaisi laajentaa palvelun esim. PKS- tai valtakunnalliseksi palveluksi.

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus:

Hanke koostui ainoastaan asiantuntijapalveluiden hankinnasta, joka toteutui suunnitellusti. Innovaatorahaston rahoitusvaiheen jälkeen Karttakorin kehitystä on jatkettu kiinteistöviraston ja kaupunkiympäristön toimialan omalla rahoituksella vuoteen 2017 saakka.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Hankkeen pääidea rakennuslupaa edeltävän suunnitteluvaiheen sähköistämisestä toteutui, vaikkakin lopullinen toteutus olikin erilainen mitä lähtövaiheen ideoijat arvioivat.

12 Helsingin kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimiala: Sähköinen palveluseteli

Toteutusaika:	2011 - 2016
Yhteistyötahot kaupungilla:	
Yhteistyötahot muualla:	Muut kunnat, palveluiden tuottajat
Kokonaiskustannukset:	528 180 euroa, joista innovaatorahastosta 385 575 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/static/kanslia/Julkaisut/2017/Sahkoinen-palveluseteli-loppuraportti.pdf

Hankkeen kuvaus

Hankkeen tarkoituksena oli vähentää palveluseteleihin käytettyä hallinnollista työtä. Sähköisen järjestelmän määrittelyt tehtiin seitsemän kunnan yhteistyönä. Helsinki ja Vantaa irtautuivat yhteisestä hankkeesta vuonna 2012, jonka jälkeen Helsinki teki itse kaupungin portaaliin sähköisen hakeutumispalvelun palvelusetelituottajille ja suun terveydenhuoltoon palveluntuottajien hintoja vertailevan laskurin.

Viisi kuntaa jatkoivat kuitenkin yhteistyönä palvelusetelijärjestelmän kehittämistä ja se valmistui vuonna 2014. Helsinki liittyi järjestelmän käyttäjäksi vuonna 2015. Helsingin ensimmäinen käyttöönottoprojekti ikääntyneiden palveluasumisen palveluseleleistä valmistui 2016. Myöhemmin toteutettiin myös viisi muuta käyttöönottoprojektia. Lopuissa palveluseleissä järjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2016. Vuonna 2017 järjestelmään liitettiin ostopalvelut. Itse tehdyt sähköiset tuottajien hakeutumis- ja palvelusetelilaskuri poistettiin käytöstä tarpeettomina. Innovaatorahaston rahoitus loppui kesäkuussa 2016, mutta hanke jatkuu viraston omalla rahoituksella.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Hankkeessa luodut sähköiset palvelut helpottivat yritysten hakeutumista palvelusetelituottajiksi ja myös palvelusetelien käyttöä palveluntuottajan työssä. Järjestelmää ei ryhdytty määrittelemään pelkästään kunnan tarpeita varten vaan mukaan otettiin palveluntuottajan ja asiakkaan tarpeet. Myös yhteisten tarpeiden tunnistaminen muiden kuntien kanssa ja siitä seuranneet yhteiset määrittelyt ja yhteinen järjestelmä oli uutta.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Automatisoinnilla pystyttiin vähentämään manuaalista työtä. Asiakkaalle järjestelmä on mahdollistanut omien palveluseleiden katselun ja palveluntuottajalle sähköisen hakemisen ja palveluseteli- ja toimenpidetietojen sähköisen välityksen.

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus:

Hanke lähti liikkeelle vuonna 2010 terveyskeskukselle myönnetystä 500 000 euron innovaatorahasta, jolla palkattiin projektipäällikkö. Kuntien yhteishanke käynnistettiin keväällä 2011. Yhteishankkeen määrittelyjen ohella Helsinki teki omat sähköiset hakemukset palveluntuottajille ja suun terveydenhuoltoon palveluntuottajien vertailulaskurin. Näitä töitä jatkettiin Helsingin irtauduttua yhteishankkeesta vuoden 2012 lopussa. Innovaatorahan käyttö on venynyt monelle vuodelle hankkeesta vetäytymisen johdosta vuosina 2013-2014. Hankkeelle aluin perin myönnetystä rahoituksesta käytettiin noin 75 %, josta suurin osa käytettiin suunnitelmien mukaisesti ostopalveluihin.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Hanke toteutti osaltaan kaupungin palveluiden sähköistämistä. Hanke ei suoranaisesti tuottanut elinkeinoperustaa. Innovaatorahaston käytön periaatteita on tarkennettu kyseisen rahoituspäätöksen jälkeen.

13 Helsingin kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimiala: Psykiatrian konsultaatiopoliklinikan konsultoiva maahanmuuttajatyöryhmä

Toteutusaika:	10.2011 - 12.2014
Yhteistyötahot kaupungilla:	
Yhteistyötahot muualla:	
Kokonaiskustannukset:	1 065 000 euroa, joista innovaatorahastosta 1 065 000 euroa
Loppuraportti:	https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto/paattyneet+hankkeet/psykiatrian-konsultaatiopoliklinikan-maahanmuuttajatyoryhma

Hankkeen kuvaus

Psykiatrian konsultoiva maahanmuuttajatyöryhmä -hankkeen tarkoituksena oli kehittää maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten psykiatrisen erikoissairaanhoidon palveluja sekä vahvistaa henkilöstön osaamista monikulttuuriseen psykiatriseen työhön. Kyseessä oli maahanmuuttajille suunnattu psykiatrisen erikoissairaanhoidon yksikkö, joka tarjosi maahanmuuttajia hoitaville yksiköille konsultoivaa tukea, koulutusta ja työnohjausta tilanteissa, joissa kulttuurierojen ymmärtäminen on edellytys tarvittavan psykiatrisen hoidon käynnistämiseksi tai toteuttamiseksi. Hankkeen aikana konsultoiva maahanmuuttajatyöryhmä kartoitti olemassa olevan tarpeen maahanmuuttajien psykiatriseen hoitoon liittyen ja kehitti toimintaansa tämän pohjalta. Hankkeen toimintaan sisältyi:

- konsultoiva tuki maahanmuuttajapotilaiden psykiatrisessa hoidossa,
- henkilöstön kouluttaminen maahanmuuttajapotilaiden hoidosta ja
- maahanmuuttajien psykiatriseen hoitoon hakeutumisen ja pääsyn helpottaminen.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Elinkeino- ja osaamisperustaa luoneet tulokset:

Hanke synnytti osaamisperustaa erityisesti psykiatriaosastolle ja muulle sosiaali- ja terveystoimialan henkilökunnalle koulutusten, työnohjausten ja kirjallisten materiaalien avulla. Hanke ei suoraan luonut elinkeinoperustaa mutta tuotti lisäarvoa kohderyhmälle, jonka osallisuus yhteiskuntaan ja työelämään saattoi parantua. Maahanmuuttajuuteen liittyy keskimääräistä suurempi mielenterveyshäiriöiden riski, mutta tästä huolimatta maahanmuuttajat ja muut etniset ryhmät ovat psykiatrisessa hoitojärjestelmässä aliedustettuina väestöosuuteensa nähden.

Hankkeen mahdolliset jatkot ja saadut opit:

Hanke helpotti maahanmuuttajien psykiatriseen hoitoon hakeutumista sekä palveluiden piiriin pääsemistä ja paransi palvelujen tarjoajien osaamista.

Rahojen käytön suunnitelmanmukaisuus:

Hankkeen kustannukset vastaavat hankkeelle myönnettyä rahoitusta. Hanke kuitenkin venyi alkuperäisestä hankesuunnitelmasta yhdellä vuodella. Hanke haki lisärahoitusta myös vuodelle 2015, mutta kaupunginhallitus linjasi, että kehitystyön rahoitus oli siinä vaiheessa siirrettävä osaksi viraston normaalia kehittämisbudjettia. Innovaatorahaston kriteerejä fokuoitiin samaan aikaan vahvistaen elinkeinoperustan luomisen vaatimusta rahoitettavissa hankkeissa.

Kokonaisarviointi ja muita huomioita:

Hanke tuotti suurta lisäarvoa maahanmuuttajille suunnattujen psykiatristen palvelujen kehittämisessä ja täytti innovaatorahaston kriteereistä osaamisperustan luomisen.